

İÇERİK GELİŞTİRME KLAVUZU

Teknolojinin gelişimi ve teknolojik cihazların eğitime entegrasyonu ile öğrenme ve öğretme süreçlerinde kullanılan materyaller hızla dijitalleşmiştir. Dijital eğitim materyalleri eğitime önemli fırsat ve avantajlar sunmaktadır. Dijital materyaller; sunular, videolar, animasyonlar, etkileşimli uygulamalar, simülasyonlar, artırılmış gerçeklik araçları vb. olarak sıralanabilir. Bu materyallerin belirli standartlara göre geliştirilmesi kalitesinin artırılması noktasında önemlidir. Dijital materyallerin kalitesinin artırılması hem öğrencilerimizin derse olan ilgilerinin hem de dersin veriminin artmasını sağlayacaktır. Bu belgede yer alan içerik geliştirme standartları, TTK'nın (2022) "Elektronik Eğitim İçerikleri Rehberi"nden esinlenerek hazırlanmıştır. Bu klavuzun amacı, üniversitemiz öğretim elemanlarının kendilerinin geliştirdiği dijital materyallerini değerlendirmeleri ve geliştirmeleri için yol gösterici bir rehber oluşturmaktır. Geliştirdiğiniz dijital materyalinizi aşağıda yer alan beş alt kategoride yer alan sorulara göre "Evet" ya da "Hayır" olarak değerlendiriniz. "Hayır" seçeneğini işaretlediğiniz sorular açısından dijital materyalinizi geliştirmeniz gerektiğini göz önüne alarak gerekli düzenlemeleri gerçekleştiriniz.

	Eğitsel Özellikler	Evet	Hayır
1	Sunulan bilgi, veri, kuram, teknik, yöntem, terim, birim ve semboller bilimsel olarak doğru, genel geçer, kabul görmüş, eksiksiz ve güncel mi?		
2	Verilen bilgiler bilimsel olarak geçerliği ve güvenilirliği kabul edilen kaynaklara dayandırıldı mı?		
3	Alana özgü özel isim, terim, simge, noktalama işareti, birim, sembol, sabit vb. ifadelerin yazımında; ilgili dersin öğretim programı esas alındı mı? Bu ifadeler e-içerik genelinde tutarlı olarak kullanıldı mı?		
4	Hedef kitlenin yaşına; duygusal, bilişsel, sosyal ve psikomotor gelişimlerine uygun mu?		
5	Bağımlılık yapıcı, korku, şiddet, hakaret, aşağılama veya cinsel içerikli unsurlardan arınık mı?		
6	Öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi dikkate alınarak öğrenciye katkı sunacak zorluk seviyesinde tasarlandı mı?		
7	Hedef kitlenin yapabileceği yaygın hatalar ve sahip olabileceği kavram yanlışları dikkate alınarak tasarlandı mı?		
8	Öğretim programına uygun, açık ve net amacı veya amaçları var mı?		
9	Ulaşılacak istenen öğrenme amaçları, somut, ölçülebilir, planlanabilir ve ulaşılabilir mi?		
10	E-içerik öğretim programına uygun bir şekilde tasarlandı mı?		
11	Öğrencilerin kültürel (etnik köken, sosyoekonomik durum vb.) ve bireysel (cinsiyet vb.) farklılıklarına yönelik ayırım gözetmeksizin kapsayıcı mı?		

12	Herhangi bir meslek grubunu, siyasi görüşü, düşünce biçimini, kültürel ve etnik yapılar ile din ve mezhepleri küçük düşüren ve/veya ön yargı oluşturabilecek unsurlardan arındırılmış mı?		
13	Öğrenciler amaçlardan ya da e-çerikle öğrenme deneyimi sonrasında ulaşımları beklenen bilgi, beceri, tutum veya değerlerden haberdar ediliyor mu?		
14	Öğrenciyi öğretimin merkezine alan bir yaklaşımla hazırlandı mı? Öğrenciyi aktif kılıyor mu?		
15	Öğrenci; soru sorma, problemi tespit etme, gözlem yapma, hipotez kurma, öğrenmeye ilişkin kararlar alma, öğrenme için kendi yöntem ve stratejilerini belirleme, öğrenme sürecini analiz etme vb. beceri ve süreçleri kullanmaya yönlendiriliyor mu?		
16	Öğrenme sürecini etkileşimli hâle getirmek için iş birliğine dayalı etkinlik, uygulama, proje ve benzeri çalışmalara yer veriliyor mu?		
17	İlgi çekici ve öğrenmeye güdüleyici mi?		
18	Konunun niteliğine göre gerçek hayatla ilişki kuruldu mu?		
19	Konunun içeriğine bağlı olarak disiplinler arası bir yaklaşımla hazırlandı mı?		
20	Öğrenme amacını en uygun sürede gerçekleştirecek şekilde tasarlandı mı? Hedef kitleye süre konusunda bilgi veriliyor mu?		
21	Verilen bilgiler gerektiğinde e-çeriğin sonunda özetleniyor mu?		
22	İpucu ve hatırlatmalar gibi öğelere gerekli yerlerde yer veriliyor mu?		
23	Gerektiğinde öğrencilerin daha detaylı bilgiye erişim sağlamasına yönelik bağlantılar (kitap, kaynak vb.) içerecek biçimde tasarlandı mı?		
24	E-çeriğin bütün unsurları (kullanılan metin, ses, görsel gibi bileşenler, menü ve düğmeler) ve verilen yönergeler açık ve anlaşılır mı?		
25	Kullanılan öğretim ve değerlendirme yaklaşım, strateji, yöntem ve teknikleri öğrenme deneyimi boyunca açık, anlaşılır ve birbiriyle uyumlu mu?		
26	Öğrencilerin aktif olacağı farklı etkileşimli etkinliklerle (çizim etkinliği, sürükle bırak, boşluk doldurma, veri girdisi, işaretleme, seçim yapma vb. ile ilişkilendirilmesi) desteklendi mi?		

Ölçme ve Değerlendirme		Evet	Hayır
1	Konunun özelliği ve e-çeriğin amacına göre ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerinde çeşitlilik [sürece veya sonuca yönelik değerlendirme; alternatif ölçme-değerlendirme yaklaşımları (akran değerlendirme, öz değerlendirme vb.); çoktan seçmeli, kısa cevaplı, açık uçlu soru türleri, tartışma, kavram haritası vb.] sağlandı mı?		
2	E-çeriğin türü, konusu ve öğrenen özelliklerine uygun geri bildirimlere yer veriliyor mu?		
3	Geri bildirim yapıcı mı? Öğrencilerin güçlü yönlerini ortaya çıkarmak, gelişmelerini teşvik etmek, öz güvenlerini desteklemek ve zayıf yönleri ile ilgili farkındalık kazandırmak amaçlarına hizmet ediyor mu?		

4	Geri bildirim, sorunun doğru ya da yanlış olduğuna odaklanmadan, çözümün nasıl olabileceğine dair yönlendirme ya da ipucu sağlıyor mu?		
5	Geri bildirimler öğrencinin eksikliklerini tamamlamaları için başka bir bölüme ya da içeriğe yönlendirmekte mi?		

Teknolojik ve Tasarımsal Özellikler		Evet	Hayır
1	Konunun özelliği ve öğrenme hedefleri göz önünde bulundurularak farklı çoklu ortam tasarım öğeleriyle zenginleştirildi mi?		
2	Dikkat çekilmek istenen bölümler çeşitli vurgulama teknikleri (altını çizme, madde imi kullanımı, kalın gösterim, renklendirme vb.) kullanılarak öne çıkarıldı mı?		
3	İçeriğe uygun, öğrenmeyi destekleyici, görsel algı açısından uyumlu, bilgi akışına katkı sunan ve ilgi çekici renkler tercih edildi mi?		
4	Tasarımda gereğinden fazla renk kullanımından kaçınıldı mı?		
5	E-çerik bileşenlerinin (video uzunluğu, ses süresi, soru sayısı, uygulama süresi vb.) sunumunda ilgili kazanım doğrultusunda denge gözetildi mi? E-çeriklerin boyutunu yükseltecek gereksiz içerik unsurlarından kaçınıldı mı?		
6	Mümkün olan en uygun boyutta ve en yüksek kalitede olacak şekilde hazırlandı mı?		

Yasal Düzenlemeler ve Etik İlkeler Uyumluk		Evet	Hayır
1	Anayasa, kanunlar ve ilgili diğer mevzuata uygun olarak hazırlandı mı?		
2	Temel insan hak ve özgürlüklerini destekleyen ve her türlü ayrımcılığı reddeden bir yaklaşımla hazırlandı mı?		
3	Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na aykırılık teşkil edecek unsurlardan kaçınıldı mı?		
4	Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa aykırılık teşkil edecek unsurlardan kaçınıldı mı?		
5	Toplumda sosyal barışı ve adaleti, insan hakları, çevre bilinci ve hayvan haklarını, evrensel ve insani değerleri destekleyen bir yaklaşımla hazırlandı mı?		
6	Terör örgütlerini öven, anımsatan ya da terör örgütleri ile irtibatlı ve iltisaklı herhangi bir görsel, yazılı öge, ifade yahut imalardan kaçınıldı mı?		
7	Alıntılar, kullanılan görsel, ses dosyası vb. bileşenler için e-çeriğin türüne uygun olarak kaynak gösterildi mi?		
8	Herhangi bir reklam yahut manipülasyon unsuru, ticari bir tercih ve yönlendirmelerden kaçınıldı mı?		

	E-İçerik Bileşen Ve Türlerine İlişkin Özellikler	Evet	Hayır
1	Metin içeriklerinde Türkçe karakter setleri ve uygun karakter kümeleri kullanıldı mı?		
2	Kullanılan dil; anlatım ilkelerine (akıcılık, yalınlık, açıklık, duruluk vb.), TDK tarafından yayımlanan Güncel Türkçe Sözlük'e ve yazım ve noktalama kurallarına uygun mu?		
3	Anlatım bozukluğu içermemesine dikkat edildi mi?		
4	Kullanılan yazı tipi, harf, kelime, satır yüksekliği ve genişliği, boşluk kullanımı ve hizalama gibi özellikler okunurluğu destekleyecek nitelikte mi?		
5	Sesler (geribildirim sesi, arka plan sesi vb.) rahatsızlık vermeyecek, dikkat dağıtmayacak uygun bir ses hacmi ile verilmekte midir?		
6	Görseller verilmek istenen mesajı açıklayacak kapsamda ve gereksinim duyulan gerçeklik düzeyinde tasarlandı mı?		
7	Görseller etiket ve açıklamalarla desteklendi mi ve açıklamalarıyla uyumlu mu?		
8	Sunuların hazırlanmasında etkili sunum ilkeleri göz önünde bulunduruldu mu?		
9	Her slaytta, içerikle uyumlu başlık kullanılmalı ve slaytlara numara verildi mi?		
10	Slayt geçişlerinin dikkati dağıtmayacak şekilde tasarlandı mı ve tutarlı olmasına dikkat edildi mi?		
11	Slaytların içerisinde sunulacak bilgiler kısa ve öz mü?		

KAYNAKÇA

TTK (2022). Elektronik Eğitim İçerikleri Rehberi, <http://ttkb.meb.gov.tr/yayinlarimiz/elektronikegitimiceriklerirehberi.pdf>

UZAKTAN EĞİTİM UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ